

ГОМЕЛЬСКИ УНІВЕРСІТЭТ

№ 2 (940)

ЧАЦВЕР, 29 студзеня 1998 г.

Газета заснавана ў верасні 1969 года

Выходзіць два разы ў месяц

Цана дагаворная

Да Дня беларускай навукі

ПЕРААДОЛЬВАЮЧЫ ЭКАНАМІЧНЫЯ ЦЯЖКАСЦІ

Людзі, якія вырашаюць глабальныя праблемы ў існаванні кожнай краіны, у сваёй дзейнасці заслугоўваюць высокай адзнакі. Тое ж самае можна сказаць і пра навукоўцаў, якія рыхтуюць кадры ў нашым універсітэце. Ён лічыцца флагманам вышэйшай школы Беларускага Палесся. За 28 гадоў свайго існавання яго дыпламы атрымала каля 30 тысяч выпускнікоў. Сярод іх -- філолагі, гісторыкі, матэматыкі, фізікі, геалагі, біёлагі, эканамісты, юрысты, спецыялісты фізічнай культуры, якія паспяхова працуюць у сярэдніх і вышэйшых навучальных установах, навуковых арганізацыях, навуковых установах і на прадпрыемствах прамысловасці нашай рэспублікі і за яе межамі.

На пачатак бягучага навучальнага года ў нашым універсітэце налічвалася 6725 студэнтаў. На стацыянарнай форме навучання

адукацыю набываюць 4413 чалавек, на завочным факультэце -- 2312 чалавек. На платнай аснове навучаецца 166 студэнтаў. У цяперашні час працуе 524 выкладчыкі. Сярод іх -- акадэмік і 2 члены-карэспандэнты Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, 28 дактароў і 256 кандыдатаў навук. Такім чынам больш палавіны выкладчыкаў універсітэта маюць вучоныя ступені і званні.

На 11 факультэтах нашага універсітэта (сярод іх -- факультэт павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў і факультэт падрыхтоўкі да паступлення ў ВНУ і прафарыентацыі) працуе 45 кафедраў. Фонд нашай бібліятэкі налічвае 920 тысяч экзэмпляраў розных выданняў. За апошнія тры гады закуплена 140 тысяч экзэмпляраў неабходнай літаратуры.

У структуру універсітэта ўваходзіць пяць вучэбных карпусоў. Іх агульная плош-

ча складае 40780 кв.м. На кожнага студэнта дзённага аддзялення прыпадае па 9 кв.м. плошчы. Мы маем чатыры інтэрнаты на 1498 месцаў. Практычна ўсе студэнты, якія маюць патрэбу ў жыллі, забяспечаны ім. Пяць гадоў таму назад быў здадзены ў эксплуатацыю санаторый-прафілакторый. За апошнія два гады неабходныя паслугі ў ім атрымала 1823 чалавекі.

Рэктарат нашага універсітэта вядзе значную работу па ўдасканаленню структуры спецыяльнасцей і павышэнню якасці падрыхтоўкі спецыялістаў. За апошнія гады ва універсітэце адкрыта 9 спецыяльнасцей. Па ініцыятыве Гомельскага аблвыканкома была пачата падрыхтоўка юрыстаў, псіхолагаў, спецыялістаў замежных моў.

За перыяд з 1990 па 1997 гг. адкрыта 20 новых спецыялізацый. Паспяховасць студэнтаў зна-

ходзіцца на ўзроўні 84-85%. 8 нашых студэнтаў атрымоўваюць імяныя стыпендыі. Двое з іх удастоены стыпендыяй Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

У 1995-1997 гг. 299 выпускнікоў ГДУ атрымалі дыпламы з адзнакай. Прыемна адзначыць і тое, што ў апошнім месяцы мінулага года студэнт гр. МП-14 Арцём Кузняцоў з матэматычнага факультэта заваяваў сярэбраны медаль на міжнароднай алімпіядзе па інфарматыцы, якая праходзіла ў г. Кейптауне (ЮАР).

Паляпшэнню падрыхтоўкі спецыялістаў садзейнічае і вопыт міжнароднага супрацоўніцтва. Больш 900 гадзін па практычнай псіхалогіі прачыталі ў нашым універсітэце за апошнія тры гады італьянскія вучоныя.

(Заканчэнне на 2-стар.)

Дабрачынная акцыя

НА РАДАСЦЬ ДЗЕЦЯМ

Гомельскі гарадскі камітэт Беларускага патрыятычнага саюза моладзі пры садзейнічанні культурнага цэнтра і камітэта БПСМ ГДУ імя Ф.Скарыны правялі дабрачынную акцыю "Калядныя сустрэчы" у Гомельскім абласным цэнтры рэабілітацыі дзяцей-інвалідаў, хворых на цэрэбральны параліч і са спінна-мазгавымі паталогіямі.

Студэнты універсітэта, удзельнікі мастацкай самадзейнасці падрыхтавалі для іх рознажанравы канцэрт і музычна-забаўляльную праграму. Ад імя гаркома БПСМ выступіў аўтар гэтых радкоў і ўручыў дзецям падарункі. Старшыня прафкома студэнтаў ГДУ Н.І.Колтышава ўручыла аўтарскую работу маладога мастака С.Радчанкі, перададзеную спецыяльна ў дар цэнтру рэабілітацыі, разнастайныя падарункі, сабраныя на дабрачыннай ёлцы ва універсітэце. Гэта была не першая падобная акцыя, і мы ўпэўнены, што яна не будзе апошняй у новым годзе.

А.ГАРБАЧОЎ,
сакратар камітэта БПСМ ГДУ.

ЗАЗІРНЕМ У ВЕК НАСТУПНЫ

Ужо не ў першы раз будзе прымаць у сябе шматлікіх замежных гасцей наш універсітэт. Варта нагадаць, што ў ГДУ двойчы праводзіўся міжнародны фестываль "Арт-сесія". Цяпер культурны цэнтр рыхтуецца да міжнароднага салона "Век-21", які пройдзе пад дэвізам "Мой горад --

самы лепшы горад на Зямлі". У ім прымуць удзел маладыя мастакі, дызайнеры, архітэктары, мадэльеры, літаратары. Мовай мастацтва яны будуць знаёміць нас з гарадамі, дзе яны жывуць і працуюць. Гасцей чакаем з Францыі і Вялікабрытаніі, ЗША і Канады, Італіі і Індыі, Расіі.

З УЗНАГАРОДАМІ!

За шматгадовую добрасумленную работу, актыўны ўдзел у грамадскім жыцці і ў сувязі з 60-годдзем утварэння Гомельскай вобласці Ганаровай граматай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь узнагароджаны дэкан факультэта фізічнай культуры нашага універсітэта **ЗАЙЦАЎ Барыс Макаравіч.**

Да Дня беларускай навукі ПЕРААДОЛЬВАЮЧЫ ЭКАНАМІЧНЫЯ ЦЯЖКАСЦІ

**(Заканчэнне.
Пачатак на 1 стар.)**

Наш універсітэт удастоены гранта праграмы ТЭМПУС у памеры 1 млн.долараў ЗША і сумесна з універсітэтам Клермон-Ферана-1 (Францыя), Бірмінгэма (Англія) і Вышэйшай тэхнічнай школы г.Кіля (Германія) распрацоўваюць праект "Удасканальванне кіравання універсітэтам". Гэта дазволіла выкладчыкам ГДУ прайсці стажыроўку ў замежжы агульнай працягласцю больш 200 тыдняў. Мы набылі сучаснае камп'ютэрнае абсталяванне, стварылі неабходную інфармацыйную сістэму. Цяпер маем 309 камп'ютэраў. Палавіна з іх набыта за апошнія тры гады. Універсітэт аснашчаны факс-мадэмнай сувязю, электроннай поштай. Летась завершана падключэнне да сеткі "Інтэрнет".

Разам з універсітэтам Клермон-Ферана-1 пры актыўным садзейнічання Міністэрства замежных спраў Францыі наш універсітэт ажыццяўляе вучэбны праект "Франка-Беларускі інстытут кіравання". У лістападзе мінулага года 13-ці студэнтам ГДУ былі ўручаны першыя дыпламы аб паспяховым заканчэнні гэтай унікальнай міжнароднай ВНУ.

Актыўнае супрацоўніцтва дасягнута з 6-цю замежнымі ВНУ. Вядзецца падрыхтоўка замежных спецыялістаў і праз нашу аспірантуру. Шэсць замежных грамадзян ужо абаранілі кандыдацкія дысертацыі, а на радзіме яны маюць ступень доктара навук.

На факультэце павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў у агульнай колькасці штогод навучаецца каля 300 чалавек. Асноўнымі заказчыкамі тут з'яўляюцца абласны і гарадскі цэнтры заня-

тасці насельніцтва. Да таго ж, на гэтым факультэце вядзецца падрыхтоўка практычных псіхолагаў па заказу абласнога ўпраўлення адукацыі.

З кожным годам расце навуковы патэнцыял нашага універсітэта. У асноўным ён ажыццяўляецца за лік павышэння кваліфікацыі ўласных выкладчыкаў. Мы амаль не запрашаем на працу спецыялістаў, якія атрымалі адукацыю не ў нашай ВНУ.

Асаблівай статыстычнай старонкай у гісторыі нашага універсітэта будзе ўпісаны мінулы год. Яго вынікі выкладчыкамі і аспірантамі было абаронена 6 доктарскіх і 22 кандыдацкія дысертацыі. Такого дасягнення яшчэ не было ні ў адзін год існавання ГДУ.

У 1995-1996 гг. у нашым універсітэце былі адкрыты саветы па абароне кандыдацкіх і доктарскіх дысертацый па матэматычнай логіцы, алгебры і тэорыі лічбаў; вылічальных машынах, комплексах, сістэмах і сетках; прымяненню вылічальнай тэхнікі, матэматычных матэрыялах і матэматычных метадаў у навуковых даследаваннях; оптыцы; беларускаму мовазнаўству. Цяпер у нас паспяхова функцыянуе дактарантура і аспірантура па 33 спецыяльнасцях. За 1990-1997 гг. яе закончылі 170 чалавек. 107 з іх абаранілі дысертацыі. У аспірантуры рыхтуюцца кадры і для 4 замежных краін.

Мы разумеем пэўныя цяжкасці і звужэнне аб'ёму навукова-даследчых работ. Тым не менш не дазваляем паслаблення ў гэтым накірунку. Летась было выканана навукова-даследчых работ на 6380 млн.руб. Трэба адзначыць, што ўзровень каардынацыі навукова-даследчых работ дастаткова высокі. Вельмі важна, што яны ў асноўным увяз-

ваюцца з патрэбамі Гомельскага рэгіёна.

Вялікая ўвага ва універсітэце ўдзяляецца выхавальнай рабоце са студэнтамі. Распрацаваны адпаведны перспектывны план. У ім вызначаны асноўныя віды дзейнасці ў дадзеным напрамку.

Двойчы наш універсітэт

Для студэнта IV курса спецыяльнасці "Эканоміка і кіраванне" нашага універсітэта Аляксандра Шахалая на ўсё жыццё запам'ятаецца 19 лістапада мінулага года. У ліку першых выпускнікоў Франка-Беларускага інстытута кіравання яму быў уручаны першы французскі дыплом, які ён атрымаў з рук пасла Францыі ў Рэспубліцы Беларусь пана Бернара Фасье. Самыя добрыя словы ў адрас Аляксандра выказаў віцэ-прэзідэнт Оверньскага універсітэта па міжнародных сувязях, садырэктар Франка-Беларускага інстытута кіравання прафесар Морыс Шэневуа (крайні злева).

Фота У.ЧЫСЦІКА.

праводзіў міжнародны студэнцкі фестываль. У ім удзельнічалі студэнты і прадстаўнікі з многіх краін. Чатыры мастацкія калектывы універсітэта носяць ганаровае званне народных. Яны неаднаразова выязджалі на гастролях у Італію, Францыю, Германію, Англію і іншыя замежныя краіны.

У апошнія гады ва універсітэце стала актыўна развівацца пазабюджэтная дзейнасць. Яна ўключае больш за 20 відаў платных паслуг, якія звязаны з навучаннем, атрыманнем другой вышэйшай адукацыі, павышэннем кваліфікацыі і г.д. У выніку на ўмацаванне матэрыяльна-тэхнічнай базы універсітэта было накіравана 3381,3

млн.руб, у тым ліку на набыццё абсталявання -- 1791,2 млн.руб, матэрыялаў і камплектуючых вырабаў -- 1050,0 млн.руб, на бягучы і капітальны рамонт -- 540,1 млн.руб. Сродкі атрыманы ад пазабюджэтнай дзейнасці, выкарыстоўваюцца таксама на матэрыяльнае стымуляван-

не працы і аказанне матэрыяльнай дапамогі. За тры гады на гэтыя мэты зрасходавана 646,6 млн.руб.

Мы разумеем, што сёння нашы магчымасці і рэзервы яшчэ далёка не вычарпаныя. І мы зробім усё ад нас залежнае, каб у будучым дасягнуць яшчэ больш высокіх паказчыкаў па ўсіх напрамках нашай дзейнасці.

Л.ШАМАТКОЎ,
рэктар універсітэта, старшыня Савета рэктараў Гомельскай вобласці, член-карэспандэнт Нацыянальнай акадэміі навук Рэспублікі Беларусь, акадэмік Беларускай акадэміі адукацыі.

Інтэрв'ю

У ДУХУ ТВОРЧАСЦІ

ТАК ТРЭБА ПРАЦАВАЦЬ, ЛІЦЫЦЬ ПРАРЭКТАР ПА НАВУКОВАЙ РАБОЦЕ ПРАФЕСАР Д.Р.ЛІН

-- Дзмітрый Рыгоравіч, вось ужо год, як Вы працуеце прарэктарам па навуковай рабоце. Якія ў Вас уражанні ад гэтай пасады?

-- Трэба сказаць, што пытанні арганізацыі навукі для мяне не з'яўляюцца новымі. Я даволі доўга працаваў у сістэме Акадэміі навук, у ІММС АН БССР. Там, у асноўным, адбылося маё навуковае станаўленне. Варта адзначыць, што выхадцы з гэтага інстытута паспяхова працавалі (С.В.Шчарбакоў) і працуюць (В.М.Кянько) прарэктарамі па навуцы ў іншых гомельскіх ВНУ.

Навуковая работа ў вышэйшай навучальнай установе не з'яўляецца асноўнай. Яна выконваецца ў рэжыме сумяшчальніцтва і ў другой палове дня. Разам з тым, паказчыкі навуковай дзейнасці з'яўляюцца вызначальнымі пры атэстацыі і акрэдытацыі навучальных устаноў. Гэта супярэчнасць з'яўляецца галоўнай перашкодай у арганізацыі навуковага працэсу. У выніку пры высокім навуковым патэнцыяле паказчыкі навуковай работы кафедра часта аказваюцца нізкімі. Таму галоўным у рабоце прарэктара па навуцы, НДС становіцца стварэнне ў калектыве духу навуковай творчасці, такіх умоў працы, пры якіх вытворчасць навуковай прадукцыі становіцца асабліва неабходнай.

-- Да месца, напэўна, будзе і такое пытанне: якое адрозненне Вы бачыце паміж вузаўскай і

акадэмічнай навукай?

-- Па сутнасці, навука з'яўляецца адзінай і непадзельнай. Аднак некалі было праведзена штучнае яе раздзяленне на акадэмічную (у той час звышпрывілейную, некалькі працэнтаў навуковых работнікаў), вузаўскую (не такую прэстыжную і колькасцю паболей) і галіновую (звычайныя галіновыя навукова-даследчыя інстытуты, асноўная большасць навуковых работнікаў). З цягам часу межы, што раздзялялі долі функцыянавання навук, размыліся і зараз, калі чытаеш справаздачу аб выніках навуковай дзейнасці, цяжка вызначыць, у якой установе (акадэмічнай, вузаўскай, НДІ) выканана гэта работа. Цяпер умовы навуковай дзейнасці рэзка змяніліся. Навука паступова ўваходзіць у агульны рынак навуковай працы, на якім усё роўна, у акадэмічным ці галіновым інстытуце выканана працоўка. Таму паўстае пытанне аб разбурэнні штучна існуючых перагародак паміж акадэмічнай, вузаўскай і галіновай навукамі. На маю думку, цэнтр навуковых даследаванняў будзе змяшчацца ў ВНУ, у якіх адбываецца станаўленне навуковай моладзі. Будучыня за буйнымі універсітэцкімі навукова-вучэбна-вытворчымі аўтаноміямі, якія аб'яднаюць намаганні разрозненых цяпер калектываў.

Практыка паказвае, што ўжо за студэнцкія гады дапытлівы юнак або дзяўчына могуць дасягнуць значных

навуковых вынікаў. Некаторыя з паступаючых у аспірантуру маюць 3-4 навуковыя артыкулы і напалову выкананы план дысертацыйнай работы. Калі гаварыць аб студэнцкай навуцы, нельга не адзначыць, што ў 1997 годзе студэнты ГДУ зрабілі звыш 400 дакладаў на канферэнцыях рознага ўзроўню, апублікавалі больш 200 работ. Выдадзены зборнік студэнцкіх работ.

-- Паколькі Вы закранулі вынікі навуковай дзейнасці універсітэта ў 1997 г., ці нельга прывесці і іншыя прыклады?

-- Так, можна. У канцы мінулага года Міністэрства адукацыі рэспублікі прыняло рашэнне аб выданні ў нашым універсітэце навуковага часопіса; распрацавана рэгіянальная комплексная праграма па абароне навакольнага асяроддзя, ахове і рацыянальным выкарыстанні прыродных рэсурсаў Гомельшчыны, вывучэнні яе гісторыі, матэрыяльнай і духоўнай культуры; вылучаны на Дзяржаўную прэмію падручнік "Педагагіка" прафесара І.Ф.Харламава.

-- Хочацца павіншаваць Вас з Днём навукі і пажадаць далейшых творчых поспехаў.

-- Дзякую. Я таксама віншую ўвесь калектыв ГДУ, чытачоў нашай газеты з гэтым святам.

Гутарку вёў Б.ВАЛОДЗІН.

КАНФЕРЭНЦЫІ АБ РЭСURСАЗБЕРАЖЭННІ І СРОДКАХ СУВЯЗІ

У г.Магілёве на базе машынабудаўнічага інстытута прайшла рэспубліканская навукова-тэхнічная канферэнцыя "Стварэнне рэсурсазберагаючых машын і тэхналогій".

Яе арганізатарамі былі Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь і Магілёўскі машынабудаўнічы інстытут.

На канферэнцыі, у якой прынялі ўдзел вучоныя з Беларусі, Расіі, Украіны і Азербайджана, у 11 навуковых секцыях былі заслуханы 283 даклады. Яны адлюстравалі апошнія дасягненні ў галіне рэсурсазберажэння і стварэння перспектывных машын і тэхналогій у машынабудаванні і прамысловым і грамадзянскім будаўніцтве. Акрамя таго, разглядаліся пытанні стварэння кантрольна-вымяральных прыбораў і кіруючых сістэм, а таксама праблемы павышэння іх якасці і надзейнасці.

ГДУ быў прадстаўлены на канферэнцыі 2 дакладамі, прысвечанымі праблемам непарушаючага кантролю матэрыялаў і вырабаў.

На базе турыстычнага комплексу "Нарач" прайшла II Міжнародная навукова-тэхнічная канферэнцыя "Сучасныя сродкі сувязі", арганізатарамі якой былі Белдзяржуніверсітэт інфарматыкі і радыёэлектронікі, Вышэйшы каледж сувязі, Беларуска-інжынерная акадэмія, НДІ праблем абароны інфармацыі і інш.

На канферэнцыі даследчыкі далажылі аб выніках і ўзроўні распрацовак у тэорыі сувязі, апошніх дасягненнях у галіне радыё і тэлебачання, абароны інфармацыі і інфармацыйных тэхналогій, стварэння сучаснай элементнай базы, арганізацыі і тэхналогіі паштовай сувязі, эканомікі, арганізацыі кіравання і навучання ў сувязі.

Са 167 дакладаў 5 было прадстаўлена ад нашага універсітэта.

В.СЕРАБРАКОЎ.

У ФОТААБ'ЕКТЫВЕ -- ЭКЗАМЕНАЦЫЙНАЯ СЕСІЯ

Першая экзаменацыйная сесія ў жыцці студэнта шмат што для яго значыць: гэта заяўка аб сабе, сваіх здольнасцях.

Даволі ўпэўненымі аказаліся крокі ў свет ведаў у студэнткі гр.Ф-13 фізічнага факультэта Святланы Шляхціч. Самы першы экзамен па матаналізу яна вытрымала з поспехам, атрымаўшы выдатную адзнаку ў свой дзень нараджэння. На "добра" ацаніў ведаў Святланы на экзамене па механіцы дацэнт У.С.Шолах /на здымку/.

Канферэнцыя школьнікаў

ПА ЭКАЛАГІЧНЫХ ПРАБЛЕМАХ СУЧАСНАСЦІ

У сярэдзіне студзеня ўпраўленне адукацыі Гомельскага аблвыканкома, наш універсітэт, абласная станцыя юных натуралістаў і Гомельскі абком Беларускага саюза моладзі на базе геалага-геаграфічнага факультэта ГДУ правялі II абласную канферэнцыю школьнікаў "Моладзь і экалагічныя праблемы сучаснасці".

На пленарным пасяджэнні канферэнцыі з прывітальным словам да яе ўдзельнікаў звярнуўся прарэктар універсітэта па навуковай рабоце прафесар Д.Р.Лін.

Фарміраванню экалагічнай адказнасці як адной з самых актуальных праблем сучаснасці было прысвечана выступленне намесніка начальніка ўпраўлення адукацыі аблвыканкома Л.І.Кацэгавай.

Першы сакратар Гомельскага абкома Беларускага саюза моладзі М.Р.Жукэвіч прысвяціў сваё выступленне экалагічнаму выхаванню падрастаючага пакалення.

Дэкан геалага-геаграфічнага факультэта прафесар А.П.Пінчук раскажаў аб падрыхтоўцы экалагаў у нашым універсітэце.

Пасля пленарнага пасяджэння канферэнцыя працягвала работу ў чатырох секцыях. На іх было заслушана 50 дакладаў ад шасці школ Го-

меля і 10 -- вобласці. Па агульных праблемах экалогіі лепшымі прызнакамі даклады М.Бондаравай і А.Пракапенка з СШ N56, Д.Навуменка і Н.Пузан з СШ N55. На секцыі "Радыеэкалогія і экалогія чалавека" вышэйшую адзнаку атрымаў даклад В.Баль з СШ N27. Другое месца было прысуджана дакладу

святкавалі Н.Паўлюкова і А.Губчэўская з СШ N56. Другое месца прысуджана Г.Ясілавец з Рэчыцкай станцыі натаў, трэцяе -- В.Сіманенка з Насовіцкай СШ Добрушкага раёна.

Аўтары лепшых дакладаў адзначаны фотаальбомамі і дыпламамі аргкамітэта канферэнцыі і Беларус-

В.Шпылёва з гэтай жа школы, трэцяе -- В.Шпак і В.Барсуковай з СШ N56. На секцыі "Біяэкалогія" лепшым прызнакамі даклад Т.Лузан з СШ N56. Другое месца прысуджана яе аднакласніцы С.Негярэвіч, трэцяе -- А.Каваленка з СШ N55. На секцыі "Экалагічнае выхаванне" перамогу

кага саюза моладзі.

Б.ВАЛОДЗІН.

На здымку: з дакладам "Праблемы перапрацоўкі і ўтылізацыі адходаў" выступаюць адзінаццацікласніцы СШ N56 С.Гардзіенка і Т.Клопава.

Фота У.Чысціка.

Пасля экзамена па планаванню і прагназіраванню вытворчасці ў студэнткі гр.ЭУ-21 эканамічнага факультэта Ірыны Град выдатны настрой. У залікоўцы -- "пяцёрка".

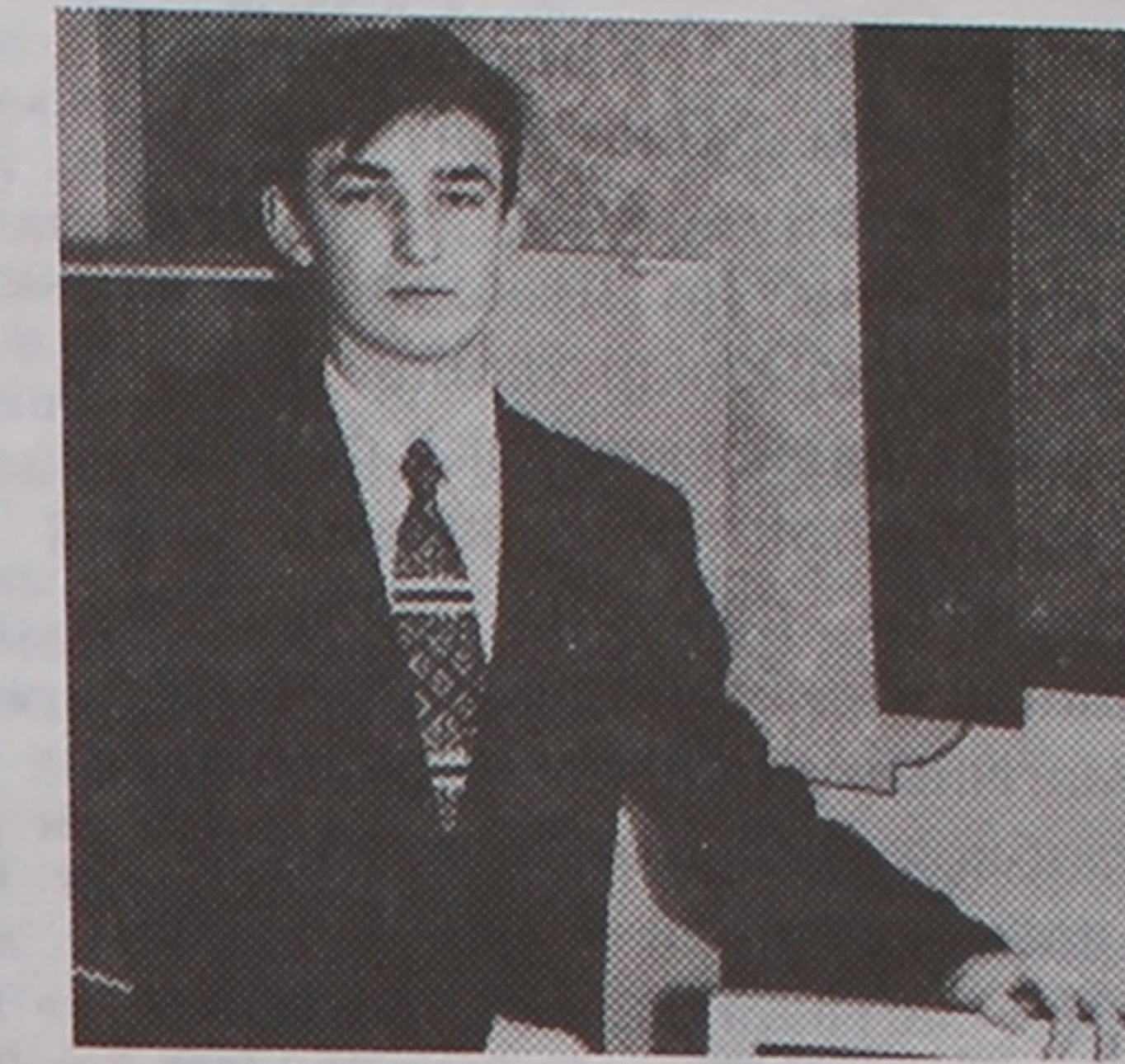
Фота
У.Чысціка.

Маладыя таленты

Арцём нават не мог уявіць, што атрымаецца. "Зялёны" яшчэ першакурснік не паспеў па-сапраўднаму зведаць студэнцкае жыццё, а на яго плечы легла велізарная адказнасць: у складзе зборнай каманды абараняць гонар Беларусі на IX міжнароднай алімпіядзе па інфарматыцы ў далёкай Афрыцы, у г.Кейптауне (ЮАР).

Чым быў апраўданы выбар тых, хто фарміраваў і рыхтаваў беларускую каманду да такіх прэстыжных спаборніцтваў? А.Кузняцова яшчэ са школьных гадоў добра ведалі, як вельмі здольнага і дапытлівага юнака, па-сапраўднаму захопленнага праграмаваннем. Яшчэ калі быў вучнем СШ N9 г.Гомеля, пачаў займацца ў ВВК пры матэматычным факультэце ГДУ. Яго абавязковасць і аналітычны розум тут заўважылі і па вартасці ацанілі. Арцём становіўся ўдзельнікам абласной, рэспубліканскай алімпіяд па інфарма-

МЕДАЛЬ ЗАВАЯВАЎ... У АФРЫЦЫ

тыцы. Калі на абласных спаборніцтвах па незразумелых прычынах у яго атрымаўся збой, то на рэспубліканскай алімпіядзе ён заваяваў абсалютнае першынство, пакінуў далёка ззаду сваіх сапернікаў.

Ваганняў, дзе далей працягваць ву-

чобы, у Арцёма не было. Ён паступіў на спецыяльнасць "Прыкладная матэматыка" у ГДУ.

...З Афрыкі Арцём вярнуўся з сярэбраным медалём. Гэта адзіная ўзнагарода, якую заваявала беларуская каманда, у складзе якой акрамя А.Кузняцова былі яшчэ тры юнакі са сталічных ВНУ. А ўсяго ў г.Кейптауне спаборнічала 64 каманды з многіх краін свету. Дарэчы, золата і тры сярэбраныя медалі на алімпіядзе ў ЮАР заваявалі расіяне.

Што і казаць: заяўка студэнтам-першакурснікам зроблена сур'ёзная. Няхай будучы ў яго наперадзе новыя перамогі, бо ўсё неабходнае для гэтага ў А.Кузняцова ёсць!

Т.ДУБЯК.

На здымку: А.КУЗНЯЦОЎ.
Фота У.ЧЫСЦІКА.

КРОКІ СТУДЭНТАЎ У НАВУКУ

Сучасная сістэма адукацыі ў нашай рэспубліцы дае студэнту не толькі пэўную суму ведаў, але і навыкаў навукова-даследчай работы. Гэтыя навыкі дазваляюць будучаму спецыялісту разбірацца ў вялікім патоку інфармацыі, умела выкарыстоўваць дасягненні навукова-тэхнічнага прагрэсу і, што самае галоўнае, паспрабаваць свае сілы ў распрацоўцы цікавай яго тэмы, у самастойных пошуках, выпрацоўцы метадыкі навуковых доказаў. Гэтыя якасці патрэбны студэнту як у сценах сваёй ВНУ, так і за яе межамі, у ходзе практычнай работы. Развіццю НДРС у нашым універсітэце ўдзяляецца асабліва ўвага. Рэктарат, разумеючы важнасць задачы, падтрымлівае і заахвочвае ініцыятывы выкладчыкаў у гэтым аспекце іх дзейнасці. Так на выпускаючых кафедрах ГДУ шырока практыкуецца пастаноўка вучэбна-даследчай работы студэнтаў (ВДРС). Тут студэнты знаёмяцца з усімі этапамі тэарэтычнай і эксперыментальнай навукова-даследчай работы, з сучаснымі метадамі і метадыкамі навуковага даследавання, тэхнікай эксперыменту і апрацоўкай яго вынікаў, вучацца аналізаваць яе, крытычна ацэньваць стан вывучаемага пытання, рыхтаваць рэфераты, агляды і справаздачи, выступаць з дакладамі аб праведзенай рабоце, асвойваць рэальныя ўмовы работы ў навуковых і вытворчых калектывах.

Па актуальных праблемах розных галін народнай гаспадаркі рэспублікі на кафедрах выконваюцца гаспадагаворы (ГД) і дзяржбюджетныя (ДБ) НДР. У 1997 годзе каля 500 студэнтаў прынялі ўдзел у іх распрацоўцы, найбольш актыўна і творча працуючыя студэнты выконвалі вышэй названыя НДР з аплатай.

Летась на навукова-тэхнічных канферэнцыях студэнтамі было прачытана 476 дакладаў, на рэспубліканскія агляды-конкурсы прадстаўлена 39 навуковых работ. 27 з іх, што складае 69,2%, атрымалі ўзнагароды. Навуковая работа студэнта V курса

фізічнага факультэта А.Кавалёва "Кантактнае сканіраванне паверхні" удзельнічала ў конкурсе на прэмію Акадэміі навук Беларусі. Даследаванне прызнана лепшым і ўзнагароджана Дыпламам НАН і прэміяй у памеры 20 мінімальнага зарплата. У навуковых часопісах, зборніках навуковых артыкулаў і тэзісаў дакладаў студэнтамі апублікавана самастойна або ў сааўтарстве з выкладчыкамі 201 навуковая работа.

Па выніках XXVI студэнцкай навуковай канферэнцыі па прыродазнаўчых, тэхнічных і гуманітарных навуках, якая праводзілася ў рамках "Дзён студэнцкай навукі", выдадзены зборнік. У яго ўвайшлі лепшыя навуковыя даклады студэнтаў усіх факультэтаў. Замацоўваецца пэўная сістэма стымулявання навукова-даследчай работы студэнтаў. У прыватнасці, вынікі НДР, выкананыя студэнтамі і адпавядаючыя неабходным вучэбным патрабаванням, залічваюцца ў якасці курсавых і дыпломных праектаў. Студэнтам, якія паспяхова вучацца, могуць устанавівацца індывідуальныя графікі выканання вучэбнага плана. Лепшым студэнтам, якія актыўна займаюцца навукова-даследчай работай, прадстаўляецца магчымасць працягваць даследаванні, навучаючыся ў аспірантуры. Лепшыя студэнты і іх навуковыя кіраўнікі ўзнагароджваюцца дыпламамі, граматамі, грашовымі прэміямі.

Сёння пытанні павышэння творчай актыўнасці студэнтаў набываюць асаблівую актуальнасць. Задачы карэннага паляпшэння якасці падрыхтоўкі спецыялістаў патрабуюць далейшага ўдасканалвання сістэмы арганізацыі форм навукова-даследчых, праектна-канструктарскіх работ студэнтаў у адпаведнасці з профілем і мэтамі падрыхтоўкі спецыялістаў, характарам вырашаемых навуковых і тэхнічных праблем, умовамі інтэграцыі навукі, вытворчасці і навучання.

А.ГАЕЎ,
вядучы інжынер НДС.

Найбагацейшай крыніцай самабытнай нацыянальнай культуры з'яўляецца фальклор Палесся, вывучэннем рэгіянальных адметнасцей якога, спасціжэннем глыбіні і мудрасці традыцыйных звычаяў і спрадвечных абрадаў займаюцца вось ужо на працягу 5 гадоў выкладчыкі кафедры беларускай літаратуры. Яны працуюць над навуковай тэмай па народнай спадчыне Гомельшчыны пад кіраўніцтвам доктара філалагічных навук, прафесара І.Ф.Штэйнера. Калі ўлічыць той факт, што сам час сёння не спрыяе захаванню вуснай народнай паэзіі, што пакрысе многія цікавыя абрадавыя з'явы адыходзяць у нябыт, то напрошваецца адзінае выйсце -- трэба спяшацца хутчэй і з адказнасцю запісаць і даследаваць усё тое, што яшчэ захоўвае людская памяць. У народных абрадах і песнях, загадках, прыказках і прымаўках мы бачым не толькі сацыяльны, маральны і эстэтычны вопыт народа, але і сапраўдную высокамастацкую паэзію.

У нас на Палессі штогод восенню адзначаюць свята "Цуда", калі пераапрацоўваць і "з гарбузой у руках імкнуцца напаляхаць гаспадара, могуць зняць калітку і занесці ў другі канец вёскі, падпіраюць дзверы ў хаце чым-небудзь, каб гаспадыня іх раніцай не адчыніла, выцягваюць з калодзежа вядро з вадой і цэп разматваюць праз усю дарогу" (в.Сінск, Лоеўскі раён).

Жыхары Гомельшчыны па сённяшні дзень здзяйсняюць магічны абрад выклікання дажджу. Напрыклад, у в.Заруб'е Кармянскага раёна дзяўчаты кідалі ў калодзеж гладыш, сыпалі пасвечаны ў царкве мак, кідалі манеты (1 кап. -- 1 дзень будзе дождж).

Цікаваць уяўляюць веснавыя абрады і песні, запісаныя на тэрыторыі Гомельскага Палесся, сярод якіх вылучаецца абрад гукавання вясны. У розных мясцовасцях мы назіралі яго своеасабліва

адметнасці. Напрыклад, у Лельчыцкім раёне дзяўчаты гукалі вясну каля бярозы, закідваючы на яе сплеченыя вянкi, а пад вечар хлопцы іх шукалі, ці апошнія імкнуліся схаваць у мох гаршчок з кашай, а дзяўчаты павінны былі яго знайсці. Калі ў першым выпадку ў магічных дзеяннях выяўляецца шлюбная накіраванасць, то ў абрадавай сітуацыі з кашай -- аграрна-магічная (калі не знаходзілі гаршчок з кашай, то тлумачылі, што вясна яшчэ не хутка прыйдзе).

Агульнавядомае на Беларусі веснавое свята Тройцу называлі ў Гомельскім раёне "аброчным днём". Па сведчанні інфарматараў з в.Краўцоўка "абракаліся на Тройцу, каб не піць, не гуляць у гэты дзень, ішлі да крыніцы, маліліся, бралі крынічную ваду і загаворвалі яе, упрыгожвалі зелянінай вокны, бярозамі двары".

Народная мудрасць пранесла праз стагоддзі павагу да хлеба, моцнай аказалася вера ў заступніцтва або яго абарону: "Калі ідзеш або едзеш у далёкую дарогу, бяры з сабой хлеб. Не ты вязеш хлеб, а хлеб вязе цябе". Не выпадкова на Палессі праводзяць абрад "Сповідзь дзяжы" (Хойніцкі раён), калі ў пэўны дзень "мылі дзяжу, чысцілі, падкурвалі, замазвалі воскам дзіркі, ставілі на сваё месца і абавязкова накрывалі ручніком". У гэты дзень, які называлі "святам павагі да хлеба", у ёй цеста не замешвалі, лічылі грахам.

Шматлікія калядныя варажбы дазваляюць нам найперш убачыць у іх паэтычную сутнасць, імкненне нашых продкаў ажывіць сваё жыццё, адхінуць заслону часу, убачыць будучыню: "Дзеўкі ў хаце крышылі булку або хлеб і раскладвалі на парозе, падлозе, затым выпускалі курыцу ці пёўня. Чый кавалак хлеба клоне першым курыца ці пёвень, тая дзяўчына першай пойдзе замуж".

Пэўныя магічныя дзеянні

здзяйснялі даўней на вяселлі, асабліва падчас каравайнага абраду. Напрыклад, як засведчыў фалькларыст XIX ст. П.Шэйн, у в.Верасніца Мазырскага павета, каравайніца, пасадзіўшы каравай, бегла да другой сцяны дома з лапатай і біла ёю ў прырэдную сцяну, потым вярталася да процілеглай сцяны і ўдарала па ёй, бегла да правай ад дзвярэй, а пасля -- да левай і біла па іх лапатай крыжападобна. Нарэшце, яна ж лапатай біла тры разы жаніха па галаве і прыгаворвала: "на 7 сыноў, на 8-ю дачку каравай усадзіла".

Аб тым, якой вялікай пашанай карыстаўся ў народзе абрадавы хлеб, каравай, сведчаць і гэтыя радкі:

...Удайся, каравай, удайся!

Багатая ўчыняла,
Прыгожая качала,
Хросна мясіла,
А красная ды харошая
У печ саджала.
Расці, каравай, расці
Вышэй стаўба медзянога,
Вышэй жаніха маладога.

Шмат яшчэ можна прыводзіць прыкладаў цікавых абрадаў і звычаяў, якія зберагла народная памяць, перадаючы іх наступным пакаленням як заповіт, як своеасаблівую энцыклапедыю народнай духоўнасці і маралі. Без ведання фальклорна-этнаграфічных скарбаў немагчыма глыбокае спасціжэнне сутнасці сапраўды народнага жыцця, выхавання духоўна багатага чалавека, які паважае бацькоў, любіць свой край, шануе родную мову. Да месца нагадаць словы перацярогі Ніла Гілевіча: "Не дай бог, калі ў народзе заглохне і адамрэцікаваць да сваёй уласнай паэтычнай творчасці".

Будзем жа ажыццяўляць фальклорныя экспедыцыі, збіраць, вывучаць і даследаваць народную спадчыну, захоўваць яе і папулярызаваць!

В.НОВАК,
дацэнт кафедры беларускай
літаратуры.

Выдавецтва "Беларуская навука" убачыў свет першы том "Слоўніка мовы Янкі Купалы". З асцярожлівай цікаўнасцю, з усведамленнем непазбежнай складанасці ў падыходзе да такой спецыфічнай і даволі рэдкай з'явы, спрабую ўвайсці ў жывую плынь купалаўскай моўнай стыхіі, па-навуковаму класіфікаванай, ўраўнаважанай, зведзенай у строгія берагі алфавітнага рэчышча.

Прызнаюся, што не заўсёды, але досыць часта свядома паруюцца звыклы парадак знаёмства з той ці іншай кнігай: бяруся за яе чытанне не з першай, а з апошняй старонкі, на якой звычайна даецца анатацыя. Першапачатковае, самае агульнае ўяўленне -- як пэўны арыенцір на шляху да спасціжэння сутнасці і асаблівасцей канкрэтнай працы. А ў дадзеным выпадку перад намі грунтоўна-аб'ёмная праца не аднаго аўтара, а цэлага шэрагу супрацоўнікаў кафедры беларускай мовы і лінгвістычнай лабараторыі ГДУ імя Францыска Скарыны на чале з прафесарам, заслужаным дзеячам навукі, лаўрэатам Дзяржаўнай прэміі Беларусі Уладзімірам Васільевічам Анічэнкам. Вось гэтая сцісла "падказка-праваднік" да разумення яе канкрэтных мэт і задач: "Асновай для ўкладання гэтага слоўніка паслужыла творчая беларускамоўная спадчына Янкі Купалы. Зарэгістравана апелятыўная, анамастычная і тапанімічная лексіка, прыведзена частотнасць яе ўжывання, вызначаны семантычны аб'ём кожнага слова, зафіксаваны ўсе яго формы, пададзены ілюстрацыі -- прыклады-цытаты з твораў паэта".

Да спецыялістаў-моваведаў, літаратуразнаўцаў, зацікаўленых гісторыкаў і чытачоў, да ўсіх, хто сапраўднаму шануе беларускае слова, прыйшоў першы том (з васьмі падрыхтаваных) "Слоўніка мовы Янкі Купалы". У выдавецтве зараз на чарзе -- другі том.

Складанне спецыфічнага рэестра купалаўскай лексікі ажыццяўлялася на аснове сямітомнага Збору твораў

Янкі Купалы (Мінск, 1972-76) і тых літаратурна-мастацкіх беларускамоўных твораў вялікага песняра, якія ў папярэдняе выданне не былі ўключаны па розных прычынах, не ў апошнюю чаргу -- і па меркаваннях цэнзурных. У гісторыі не толькі беларускай, але і ўсёй усходнеславянскай лінгвістыкі, дадзенае выданне -- факт надзвычай рэдкі, па-свойму унікальны. Такія працы не маюць масавага канвеернага характару. І невыпадкова, што нават у зайдросна багатых на культурныя, навуковыя традыцыі суседніх краінах аналагічныя даведнікі філалагічнага профілю -- з'явы адзінакавыя.

Хоць і некалькі запознена ў параўнанні з іншымі народамі, але і беларускае

АКІЯН РОДНАГА СЛОВА

мовазнаўства здолела здзейсніць тое, што пад сілу толькі сапраўды сталаму і мэтанакіраванаму, апантанаму ў высакародных патрыятычных намаганнях і памкненнях дасведчанаму калектыву аднадумцаў. Асаблівасць зробленага ў тым, што дадзена задача вырашана не сталічнымі навукоўцамі-мэтрамі, а выкладчыкамі перыферыянага ўніверсітэта, якія да гэтай скрупулёзнай, шматмерна-дэталёвай працы не грэбавалі падключыць і аспірантаў, і нават студэнтаў -- членаў лінгвістычных гурткоў, якія шчыравалі над падрыхтоўкай картатэкі слоўніка. Варта адзначыць, што ў гомельскім інтэрв'ю быў ужо ў запасе істотны вопыт у асваенні падобнай няпростай "цаліны". Перад гэтым, а менавіта ў 1977-1994 гадах, лексікаграфы і ўсе, хто не абыйкаваў да гістарычных шляхоў развіцця і станаўлення нарматыўнай нацыянальнай лексікі, мелі магчымасць атрымаць саліднае навуковае даследаванне -- "Слоўнік мовы Скарыны". Якраз работа над ім у многім паспрыяла глыбока асэнсаванаму, плённаму падыходу і да "прачытання" купалаўскай літаратурнай спадчыны ў святле выяўлення яе моўных рэсурсаў, у сістэмным вылучэнні незвычайна шчодрых на шматлікія адценні слова і сказа непаўторнага Майстра.

Наш час, калі нярэдка ў дачыненні да беларускай мовы праяўляюцца нігілістычныя адносіны нават сярод этнічных беларусаў, не кажучы пра новую хвалю шавіністычнага сіндрому з боку некаторых вяліка-

дзяржаўных палітыкаў Усходу і Захаду, вельмі важна данесці да шырокага грамадства тэзіс несумненнага багатага, спеласці і сталасці роднага слова, якому самааддана маліўся Купала, вярчы, што яно, як і наша Айчына, зойме "свой пачэсны пасады між народамі". Насуперак шматлікім "ворагам беларушчыны", якія і сёння, на зыходзе XX-га стагоддзя, адмаўляюць нашай мове ў яе праве на самастойнасць і самабытнасць, называючы яе пагардліва-прыніжана, са скептычнай ухмылачкай, то "наречнем", то дыялектам-гаворкай рускай альбо польскай нацыі, працы такой арыентацыі, як "Слоўнік мовы Янкі Купалы" -- моцны, пераканаўчы аргумент у абарону суверэннага, адвечна-

га і кроўнага набытку вякоў, якім з'яўляецца слова нашых продкаў. Невыпадкова ў "Прадмове" да слоўніка на гэты актуальны аспект звернута сур'ёзна, прынцыпова ўвага: "Як пазт глыбока нацыянальны, Янка Купала даў узоры, сцвердзіў законы і прыныцы ўжывання нацыянальнай літаратурнай мовы. Мастацка-моўная канцэпцыя паэта складвалася як творчае крэда прадстаўніка прыгнечанай нацыі, які пры мастацкім адлюстраванні сацыяльных з'яў рэчаіснасці ішоў ад лёсу сваёй Радзімы, народа. Здзяйсненне народных ідэалаў гармоніі і шчасця ён не ўяўляў без ажыццяўлення ідэі самабытнага культурна-моўнага нацыянальнага развіцця. Абарона і праслаўленне роднай мовы сталі для Купалы адным са сродкаў сцвярджэння сацыяльных, нацыянальных і чалавечых правоў".

У першы том слоўніка ўвайшлі словы на літары А, Б, В, Г. Чатыры літары -- зярняты, з якіх вырастае ўраджаі тысяч слоў, тых слоў, што знайшлі сваё месца ў купалаўскай спадчыне. А яна на дзіва шчодрая і паліфанічная, жанрава разнастайная: больш 1000 лірычных вершаў, балад, баек, 16 пээм, 4 п'есы, амаль 150 публіцыстычных артыкулаў, пераклады, эпістальныя матэрыялы...

Складальнікі даведніка вырашылі прайсці пуцявінамі купалаўскага слова не ардыннарнымі статывікамі-назральнікамі, а ўдумлівымі даследчыкамі, клапатлівымі знаўцамі ў спасціжэнні рухомай, шматграннай і шматфарбнай прыроды матчынай мовы.

Выхадам у свет першага тома "Слоўніка мовы Янкі Купалы" можна сцвярджаць, што ў Гомелі сфарміравалася адметная лінгвістычная школа са сваім канкрэтна-спецыфічным напрамкам, з шырокім абсягам навуковых пошукаў і аналізу моўных нацыянальных скарбаў. Завершана ж у цэлым праца над складаннем васьмі тамоў -- плён руплівых, напружаных намаганняў і здзяйсненняў дружнай грамады філолагаў-амаляў дваццаці гадоў. Акрамя прафесара У.В.Анічэнкі, у падрыхтоўцы першага тома дадзенага выдання важкі аб'ём работы выканалі дацэнты У.А.Бобрык, В.А.Ляшчынская, А.А.Парукаў, /З.А.Рудакоўская/, А.А.Станкевіч, а таксама непасрэднымі памочнікамі складальнікаў В.А.Кісялёва, С.А.Лін, І.В.Шаройкіна, Л.М.Якаўлева і інш.

Варта адзначыць і наступную істотную рэмарку з рэдактарскай "Прадмовы": "Складальнікі і рэдакцыйная калегія слоўніка шчыра ўдзячныя акадэмікам М.А.Барысевічу (ганароваму прэзідэнту НАН), /Б.В.Бокуцю/ (былому рэктару ГДУ імя Ф.Скарыны) і члену-карэспандэнту НАН Л.А.Шамяткову (яго цяперашняму рэктару) за клопаты, аказаную дапамогу і падтрымку на ўсіх этапах падрыхтоўкі гэтага выдання, а народнаму пісьменніку Рэспублікі Беларусь прафесору Нілу Гілевічу -- за актывізацыю сваіх намаганняў адносна фінансавання першага тома слоўніка на дзяржаўным узроўні". Сваю дапамогу складальнікам па асэнсаванні спецыфікі сродкаў літаратурнага выражэння мастацкіх перакладаў Купалы пастаняна аказваў кандыдат філалагічных навук М.М.Воінаў.

...Беларусь не абмываюць ні цёплыя, ні сцюдзёныя марскія хвалі, не лашчаць позірк неабсяжныя прасторы сініх вод з чайкамі і альбатросамі над іхняй гладзюці штармавымі пырскамі. Але Беларусь мае свой, не пазначаны на геаграфічных картах, акіян. Імя яму -- Родная Мова. І верыцца, што не знямець яму і не змялець і ў наступных стагоддзях. Пацверджэннем таму -- неўміручае слова вялікага паэта, самабытнага драматурга, палымянага публіцыста Янкі Купалы.

Віктар ЯРАЦ,
дацэнт кафедры
беларускай літаратуры.

СВЯТЛО ДАБРЫНІ

Для народнай харавой капэлы ГДУ "Дзянніца", асноўным творчым напрамкам якой з'яўляецца духоўная музыка, калядныя святы -- час асаблівы. У іх яны заўсёды выступаюць з канцэртамі перад той аўдыторыяй слухачоў, якой блізкае па разуменню іх мастацтва. На гэты раз у зале Палаца піянераў і школьнікаў, што ў гарадскім парку, гэты калектыў на чале са сваім кіраўніком Мікалаем Казловым падарыў сапраўднае свята хлопчыкам і дзяўчынкам з асацыяцыі "Дзеці ў бядзе". Для іх прагучалі псалмы, раманы, калядкі, беларускія народныя песні.

У час канцэрта выступіў айцец Уладзімір з Петра-Паўлаўскага сабора. Калі чалавек жыве з верай у душы, сказаў ён, можна пераадолюваць любыя жыццёвыя выпрабаванні, не страціць пры гэтым найлепшых чалавечых якасцей. У свята Каляд мы надзвычай востра адчуваем неабходнасць у праяўленні дабрыні і спагады да людзей, асабліва да хворых і нямоглых.

Т.НІКАЛАЕВА.

Улыбнитесь

НАУЧНЫЕ КУРЬЁЗЫ

Прэс-конференцыя, посвящённая присуждению Нобелевской премии по физике американскому учёному Джону Бардину, никак не могла открыться из-за того, что виновник торжества опаздывал. Наконец, появившись перед собранием, учёный извинился:

-- Прошу прощения, но я не виноват: никак не могу попасть в гараж, так как отказал транзистор в электронном замке.

Нобелевская премия была присуждена Бардину за работы, приведшие к изобретению транзисторов.

Известный учёный Нильс Бор был настолько талантливым футболистом, что не раз выступал за сборную Дании. В 1922 году одна датская газета оповестила читателей: "Любимцу публики, известному футболисту Нильсу Бору присуждена Нобелевская премия".

Знаменитый физик Генрих Герц в молодости увлекался токарными работами. Когда обучающий его этому ремеслу мастер много лет спустя узнал, что Герц стал профессором, он заметил:

-- Как жаль, из него вышел бы первоклассный токарь.

Своеобразным чемпионом по несбывшимся пророчествам может по праву считаться английский физик лорд Кельвин. В 1895 году он утверждал, что "летать на машине тяжелее воздуха невозможно", двумя годами позже, что "у беспроводного телеграфа нет будущего", а ещё через три года, что "рентгеновские лучи -- это всего лишь шутка".

После одной из лекций Фарадея премьер-министр Англии Гладстон спросил учёного:

-- А какую практическую пользу принесут ваши открытия?

-- Этого я ещё не знаю, но могу вас заверить, что ещё при своей жизни вы будете взимать с них налоги, -- ответил Фарадей.

Действительно, Гладстон дожил до начала широкого применения электричества в промышленности и в быту.

Анонс МІЖНАРОДНАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ ПА ЭКАЛОГІІ

17-19-га сакавіка гэтага года на базе біялагічнага факультэта нашага ўніверсітэта будзе праходзіць і Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя "Экалогія і моладзь" (даследаванні экасістэмы ва ўмовах радыёактыўнага і тэхнагеннага забруджвання акаляючага асяроддзя). Яе арганізатарамі сталі Міністэрства адукацыі, ГДУ імя Ф.Скарыны, Інстытут лесу Нацыянальнай акадэміі навук Рэспублікі Беларусь, Беларускае дзяржаўнае ўніверсітэт транспарту, Гомельскі абласны камітэт прыродных рэсурсаў і аховы акаляючага асяроддзя.

Праграма канферэнцыі прадугледжвае работу па наступных напрамках:

- структурныя і функцыянальныя асаблівасці экасістэмы;
- антрапагенная трансфармацыя і праблемы кіравання экасістэмай;
- хімічныя праблемы ў экалогіі;
- уздзеянне радыяцыі і тэхнагеннага забруджвання на жывыя арганізмы;
- экалогія чалавека і медыцынскія праблемы акаляючага асяроддзя;
- праблемы экалагічнай адукацыі ў сярэдніх і вышэйшых навучальных установах;
- эканамічныя і прававыя праблемы аховы акаляючага асяроддзя;
- ахова прыроды і рацыянальнае прыродакарыстанне.

Для выступлення на канферэнцыі неабходна даслаць тэзісы даклада на дыскеце і 1 адпаведны аддрукаваны экзэмпляр.

Колькасць сааўтараў не павінна перавышаць 3 чалавек. Адна і тая ж асоба можа быць аўтарам не больш 2 матэрыялаў.

Адрас аргкамітэта: 246699, г.Гомель, вул.Савецкая, 108, Гомельскі дзяржуніверсітэт імя Ф.Скарыны, біялагічны факультэт, аргкамітэт канферэнцыі.

Дадатковую інфармацыю можна атрымаць па тэлефонах: 56-64-81, або 56-75-61.

**ГОМЕЛЬСКИ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ
ІМЯ Ф.СКАРЫНЫ**

аб'яўляе конкурс на замяшчэнне вакантных пасадаў па кафедрах:

- гісторыі ўсходнеславянскіх народаў -- асістэнта;
- тэорыі і практыкі англійскай мовы -- дацэнта;
- эканамічнай інфарматыкі і АСК -- ст.выкладчыка;
- геаэкалогіі -- асістэнта;
- фізвыхавання і спорту -- ст.выкладчыка;
- лёгкай атлетыкі і лыжнага спорту -- ст.выкладчыка.

Тэрмін падачы заяў -- не пазней 1 месяца з дня апублікавання паведамлення.

Заявы накіроўваць на адрас: 246699, г.Гомель, вул.Савецкая, 104.

РЭКТАРАТ.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў, цытат, эканамічных даных, асабістых імён, геаграфічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, каб у матэрыялах не ўтрымлівалася даных, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не раздзяляючы пункту гледжання аўтара.

ЗАСНАВАЛЬНІК -- Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Ф.Скарыны.

Наш адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 1-18, тэл. 57-43-21.
Рэгістрацыйны № 263

Спонсар газеты -- прафком студэнтаў.

Газета набрана і звёрстана на настольна-выдавецкім комплексе ІВЦ ГДУ, аддрукавана на фабрыцы "Палесдрук", г.Гомель, вул. Савецкая, 1.

Рэдактар

Ул.П. БАЛОГА

Аб'ём 1 друк. арк.

Тыраж 1.000 экз.

Заказ 35.

Падпісана да друку 26.01.98.